

Nehezebb és drágább: óvatosabb hitelezési politika a bankoknál /6.rész

● **Pénzügyi kapcsolatok jellege**

Vizsgált vállalkozásunk a hitel felvételét megelőző két évben rövidebb időtartamon keresztül volt ún. betétpozíciós időszakban: azaz a vállalkozás pénzét bankszámlán helyezte el, lekötötte, míg az időszak, amikor a bank hitelezőként lépett fel, hosszabb volt a betétpozíciós időszaknál. Ezért a „pénzügyi kapcsolatok jellege” kérdés vizsgálata során a pénzügyi 2 pontot ad a cégnek.

● **A vállalkozás vezetésének színvonala**

Általános gyakorlat, hogy olyan esetben, amikor a minősítési szempontok alapján adott pontszámok között két „0” pontérték van, akkor erre a kérdésre a maximális pont (magas színvonalú, kiválóan menedzselte cég) nem adható. A vállalkozás hitelképességének vizsgálata során két esetben kapott „0” pontot:

1. a saját vagyoni aránya a lekötött tőkében, és
2. a vagyoni arányos nyereség mutató esetében.

Az első esetben a gond az, hogy a vállalkozás kötelezettségei, korábban felvett hitelei jelentős hányadát teszik ki forrásainak. Működését kisebb arányban fedezi saját vagyonból, mintsem idegen forrásokból. (A „pénzügyi kapcsolatok jellege” kérdésében is azért kapott kevés pontot a társaság, mivel működését általában hitelből fedezi.) A vizsgált időszakban egyetlen esetben sem haladta meg a mutató az 50%-ot. Ugyanakkor e vagyont nem működteti hatékonyan, az elért nyereség vagyoni arányhoz viszonyított aránya nem éri a bank által elvárt mérték 33%-át sem, továbbá elmarad az árbevétel arányos nyereség színvonalától is. Mivel a vállalkozás hatékonysága, költséggazdálkodásának eredményessége, az idegen források fokozott bevonása jelentős részben függ a vezetés színvonalától, a bank e tekintetben közepesnek ítéli a vállalkozást, azaz 2 pontot ad.

Mindösszesen tehát a vizsgált vállalkozás 65 pontot kapott a banktól, hitelképességének vizsgálata során. Ez – ha még emlékeztek a korábban bemutatott táblázatra – a III. osztályú vállalkozások közé sorolja a céget. (Ez nem túl jó pozíció, hiszen csak IV. osztály áll rendelkezésre a besorolásra.) A bank nem látja a kihelyezett – kihelyezni szándékozott - tőkéjét biztonságban, illetve nincs meggyőződve arról, hogy a cég a jelenlegi hatékonysága mellett képes megőrizni a fizetőképességét, illetve kellő hatékonysággal használja fel a hitelt. Vállalkozásunk így valószínűleg nem, vagy csak szigorú feltételekkel – például jelzálog, egyéb biztosítékok, magas kamat – juthat csak a szükséges forrásokhoz.

Egyéni vállalkozók személygépkocsival kapcsolatos költségeinek elszámolása - a parkolási díj, garázsbérlet

Előfordul, hogy az egyéni vállalkozó bérlő a tárolóhelyet (garázst, illetve a garázon belüli parkoló helyet) a gépjárműve számára. Felmerül a kérdés, hogy az ennek díjában szereplő áfát levonhatja-e a vállalkozó, vagy sem.

E tekintetben két szempontot kell mérlegelnünk. Tekinthető-e a szolgáltatás parkolási szolgáltatásnak - ez az Áfa-törvény 124.§.(2) bekezdése e) pontja alapján levonási tilalom alá esik - , továbbá a szolgáltatás igénybevétele kizárólag a vállalkozó adóköteles tevékenységét szolgálja-e

vagy sem.

Az adózás rendjéről szóló, 2003. évi XCII. törvény (Art.) 176.§.(13) bekezdése c) pontja úgy rendelkezik, hogy az adótörvények alkalmazása szempontjából -kivéve a jövedéki adót - Központi Statisztikai Hivatal Szolgáltatások Jegyzékének (SZJ), valamint minden más esetben a Központi Statisztikai Hivatal 2002. év szeptember hó 30. napján érvényes besorolási rendjét kell irányadónak tekinteni. A besorolási rend ezt követő (időközi) változása az adókötelezettséget nem változtatja meg.

A KSH fenti besorolási rendje szerint az SZJ 63.21.24.0 szám alá tartozó **parkolási szolgáltatás** az alábbiakat foglalja magában: a parkolási szolgáltatás **fedett, nyitott parkolóban, parkolóházban, garázsban**. Ide tartozik: a parkolási szolgáltatás gépjármű, motorkerékpár, kerékpár részére, valamint az utcai, közterületi fizető-parkolóhelyek üzemeltetése.

Nem ide tartozik: a havi, éves bérleti díj ellenében a meghatározott parkoló – függetlenül attól, milyen tárolóhely (pl. parkolóház, közterület) – adott parkolóhelyének rendelkezésre bocsátása (70.20.12.2).

Ha egy irodaház parkolójában vagy parkolóházban kap a vállalkozó egy beállási lehetőséget, amely kizárólag az övé, azt más nem használhatja - ezeket rendszerint rendszámmal meg is jelölik - , akkor meghatározott parkolóhely, illetve egy adott helyiség vagy annak egy része bérbeadásáról van szó. Mint ilyen (SZJ 70.20.12.2), a szolgáltatás áfája nem esik levonási tilalom alá - az áfa-törvény a parkolási szolgáltatást (SZJ 63.21.24.0) nevesíti a levonási tilalmak között - , a levonás mértéke a céges és a magánhasználat arányának függvénye. Ha a gépkocsit csak és kizárólag a vállalkozás tevékenysége érdekében használják – és ezt az útnyilvántartás is alátámasztja – akkor az áfa egésze levonható. Egyebekben csak a céges használat arányában.

Gondot okozhat az, hogy az Áfa-törvény (169.§.) nem írja elő minden esetben az SZJ számok alkalmazását, mint a számla kötelező alaki kellékét. Ha a vállalkozó a szolgáltatást költségként kívánja elszámolni, illetve levonhatja az áfát - például nem alanyi mentes - , akkor kérje meg a számla kibocsátóját, hogy a szolgáltatás SZJ számát tüntesse fel a számlán, így ellenőrizhető, hogy az Áfa-törvény szempontjából nem esik-e tilalom alá az áfa levonása az adott szolgáltatás esetében.

Az autópálya-használati díj esetében sajnos nem vonható le az áfa, a szolgáltatás ellenértéke áfával növelt értékben számolható el a költségek között (igénybe vett szolgáltatások, illetve egyéni vállalkozó esetében egyéb termelési - és kezelési költség). Fontos, hogy a 3,5 tonna össztömeg feletti járművek esetében a parkolási szolgáltatás és az úthasználati díj áfája is levonható, a tilalom nem érvényesül (Áfa-tv. 125.§.(2) bek. h)pont).

Az Áfa-törvény 124.§-a értelmében nem vonható le az általános forgalmi adó:

- személygépkocsi beszerzésekor, ha a beszerzés nem továbbértékesítési célú,
- bármilyen üzemanyag tekintetében, ha azt közvetlenül személygépjármű üzemeltetéséhez használják fel,
- az ólmozott vagy ólmozatlan motorbenzin beszerzése esetén, ha a beszerzés nem továbbértékesítési céllal történik,
- közvetlenül (alanyi vagy a tevékenység közérdekű vagy egyéb sajátos jellegére tekintettel) adómentesség alá tartozó termékértékesítéshez, szolgáltatásnyújtáshoz használják, hasznosítják,
- személygépkocsi üzemeltetéséhez, fenntartásához szükséges szolgáltatások igénybevétele esetén, és a fentebb már vizsgált
- parkolási szolgáltatás és
- úthasználati szolgáltatás igénybevétele esetén.

Az Áfa-törvény 125.§-a rögzíti a fentiekhez kapcsolódó kivételeket. Így levonható az áfa, ha a terméket (személygépkocsit, üzemanyagot) igazoltan továbbértékesítési céllal szerzik be, illetve a szolgáltatást az adóalany a saját nevében, de más javára (közvetített szolgáltatások) veszi igénybe. Ha a személygépkocsi a vállalkozás tárgya, azaz teljes egészében vagy túlnyomórésztben (90%-ban) úgy hasznosítja azt a vállalkozó, hogy bérbe adja vagy taxiszolgáltatás nyújtására használja, akkor a gépkocsi beszerzési árának, az üzemeltetéséhez, fenntartásához szükséges szolgáltatások áfáját levonhatja. Ha a taxiszolgáltatáshoz szükséges gépkocsit a vállalkozó bérlő, akkor a bérleti díj áfája akkor vonható le, ha a gépkocsit teljes egészében vagy túlnyomórésztben erre a szolgáltatásra használja a vállalkozó.

Tipikus hibák a társasági adóbevallásban

Kevesebb, mint másfél hónap, és be kell adnunk a 2008. évre vonatkozó társasági adóbevallásokat. Tapasztalatom szerint vannak olyan tipikus hibák, amelyek minden évben előfordulnak a bevallások kitöltése során.

- Nem veszik figyelembe az adózás előtti eredményt növelő tételeket:

1. Céltartalékképzés: várható adóbírságra, bírságra (például folyamatban lévő adóellenőrzés terhelő megállapítása, vagy a feltöltési kötelezettség nem megfelelő teljesítése miatti szankció), pontakció esetében a még fennmaradó pontokra,
2. Adóellenőrzés, önellenőrzés: az ennek során feltárt hibák esetén a tárgyévben könyvelendő, de a korábbi évekhez kapcsolódó elszámolt ráfordítást, vagy bevételt, aktivált saját teljesítményt csökkentő tétel növeli az adóalapot. Az önellenőrzés vagy adóellenőrzés során feltárt nem jelentős hibák adóalapot növelő tételként számolandóak el abban az esetben, ha költségként, ráfordításként vagy bevételként, illetve aktivált saját teljesítményként számoltuk el. Ha adóévi bevételként, vagy aktivált saját teljesítménynöveléseként számoltuk el, akkor viszont csökkentik az adóalapot.

- Nem – vagy nem megfelelő módon - veszik figyelembe az adózás előtti eredményt csökkentő jogcímekeket:

1. Veszteségelhatárolás: az adókötelezettség évét követő negyedik adóévben, és az azt követő években keletkezett negatív adóalapra csak az adóhatóságnak az adózó kérelmére adott engedélyével lehet a veszteséget elhatárolni abban az esetben, ha
  - az adóévben az adózó adózás előtti eredménye negatív, és
  - a bevételei nem érik el az elszámolt költségek és ráfordítások együttes értékének 50%-át, vagy
  - az adózó adóalapja a megelőző két évben is negatív volt.
2. Fejlesztési tartalék: a fejlesztési tartalék adóév utolsó napján lekötött tartalékként kimutatott összegével, az adózás előtti eredmény 50%-ával – maximum 500 millió forinttal – csökkenthető az adózás előtti eredmény. Fontos, hogy olyan eszközre nem lehet a fejlesztési tartalékot felhasználni, amelyre egyébként értékcsökkenés nem számolható el (kivétel ez alól pl. a műemlék, és a Tao-tv. 7.§.(15) bekezdése szerint említettek).
3. Helyi iparüzési adó: csökkenti az adózás előtti eredményt az adózó által a helyi adókról szóló törvény előírásai szerint megállapított iparüzési adó adóévi ráfordításként elszámolt összege, de legfeljebb az adózás előtti eredmény erejéig. Fontos, hogy e tétel csak akkor vonható le, ha a vállalkozásnak az adóév utolsó napján nincs az állami vagy önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása (a nettó adótartozást kell figyelembe venni).
4. Adomány: az adomány, tartós adomány, meghatározott egyházi támogatás igazolt összege is

- csökkenti az adózás előtti eredményt.
- Nem kötelező adóalapot növelő jogcímként elszámolni: a kapcsolt vállalkozásnak fizetett kamatot (Tao-tv. 29/D.§.(15) bek.), továbbá az önellenőrzési pótlék, késedelmi kamat, kötbér összege sem módosítja az adóalapot.